

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

Nr. 3 (673)
2021

OASTE MOLDOVEI

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

oastemoldovei@army.md

Trageri de luptă la Bază militară de instruire a Armatei Naționale de la Bulboacă

SAZIMBRIE

■ COMEMORARE

4

PLECĂCIUNE EROILOR!

Ziua Memoriei a fost marcată în toate garnizoanele Armatei Naționale

■ EVENIMENT

6

DISTINCȚII MILITARE PENTRU VETERANII LUPTELOR PENTRU APĂRAREA INDEPENDENȚEI ȘI INTEGRITĂȚII REPUBLICII MOLDOVA

Un grup de veterani ai luptelor pentru apărarea independenței și integrității Republicii Moldova a fost decorat de ministrul Apărării în exercițiu Victor Gaiciuc cu distincții ale Armatei Naționale.

7

DIPLOME ȘI DISTINCȚII PENTRU FEMEILE ARMATEI NAȚIONALE

Doamnele cu epoleți și angajatele civile din Armata Națională au fost felicitate în ajunul Zilei Internaționale a Femeii, în cadrul unor ceremonii desfășurate la Ministerul Apărării și în unitățile militare.

■ VIATA MILITARĂ

12

RAFALE STUDENȚEȘTI LA POLIGONUL BULBOACA

La Bază militară de instruire a Armatei Naționale de la Bulboaca studenții militari au excelat la trageri de luptă

17

ARMATA NAȚIONALĂ INSTRUIEȘTE OFIȚERI PENTRU MISIUNI DE MENȚINERE A PĂCII

În Armata Națională, a demarat Cursul de pregătire a ofițerilor preconizați pentru îndeplinirea misiunilor în Zona de Securitate a Republicii Moldova.

Șef Centrul mass-media militară
locotenent-colonel Sergiu LECA,
tel. 022-252-047

locțiitor-șef Centrul mass-media militară
maior Viorel GLAVA

Echipe redactională:

căpitan Dmitrii VOSIMERIC
locotenent Gheorghe GURĂU
plutonier adjutant Vitali IOVU
Steluța MOSCALCIUC
Kateryna RUSSU
Ion VULPE

oasteamoldovei@army.md
tel.: 022-252-045, 022-252-047

Secția TV/Radio:

locotenent Ludmila SOLOMON
locotenent Mihail ȘAMBRA
ladatorie@army.md
scutulpatriei@army.md
tel. 022-252-019

■ ARMATA ȘI SOCIETATEA

8 ARMATA NAȚIONALĂ, PREGĂTITĂ SĂ ÎNCEAPĂ IMUNIZAREA ÎMPOTRIVA COVID-19

9 **ECUAȚIA SĂNĂȚII:** VACCINAT = PROTEJAT

Vaccinarea este un instrument extrem de eficient pentru prevenirea, controlul și eliminarea bolilor infecțioase ce pot pune viața fiecărei persoane în pericol.

20 FEMEIA DIN SPATELE MILITARULUI

Cum e să fii soția unui militar? Nu este atât de ușor, deoarece aici se includ toate caracteristicile specifice: înțelegătoare - când un apel telefonic sau o alarmă îl ia de lângă tine cât ai clipi din ochi; răbdătoare - când venirea acasă întârzie sau când atmosfera la serviciu e mai tensionată; încrezătoare - când misiunea pentru care este detașat se află într-un loc periculos; mândră - când o faptă de vitejie e primordială chiar și față de propria sănătate; fericită - când... Oricând!

23 SĂRBĂTOAREA MĂRȚIȘORULUI – ORIGINE ȘI TRADIȚII

La 1 martie, în Republica Moldova este marcată sărbătoarea Mărțișorului, cel mai cunoscut simbol al primăverii.

■ PODURI MILITARE

18 TRADIȚIA ASPECTELOR DE SECURITATE CU AUSTRIA

Pe 18 martie armata federală a 9 state, ce formează Țara Alpilor, își celebrează crearea din 1920. Oare cum anume?.. Poate în ritmul valsurilor vieneze sau printr-o combinație de muzici ale vestiților compozitori austrieci Mozart, Beethoven, Schubert ori poate cu o psihanaliză freudiană combinată cu scanare profundă a evenimentelor, așa cum a sugerat Christian Doppler? Și dacă tot suntem și căutăm aspectele militare, cred nelipsite sunt elemente de luptă marca Schwarzenegger?..

Secția rețele socializare:
locotenent Irina TRIFAUȚAN
Liuba VICOL
tel. 022-252-021

Materialele publicate
de „OASTEĂ MOLDOVEI” reflectă
opinia autorilor care s-ar putea
să nu exprime poziția redacției.
Reluările din „OASTEĂ MOLDOVEI”
trebuie să conțină trimerite la sursă.
„Oastea Moldovei” (Revistă)-
ISSN 1857-3703

Centrul mass-media militară
or. Chișinău,
șoseaua Hîncești, 84

ÎS FEP “Tipografia Centrală”
Adresa: mun. Chișinău, str. Florilor, 1
Tel.: 078879915,
e-mail: tipog77@mail.ru

PLECĂCIUNE EROILOR!

**Ziua Memoriei a fost marcată
în toate garnizoanele Armatei Naționale**

La Chișinău, conducerea țării, Ministerului Apărării și Marelui Stat Major al Armatei Naționale, alături de oficiali și veterani ai războiului din 1992, au participat la un serviciu divin, desfășurat la Catedrala Sf. Mr. Mucenic Teodor Tiron de pe strada Ciuflea și au depus flori la monumentul domnitorului Ștefan cel Mare și Sfânt.

La Complexul Memorial „Eternitate” a avut loc un miting de comemorare a eroilor, unde participanții au ținut un minut de reculegere, iar un grup de militari din Armata Națională a tras trei salve de foc. La fel, cei prezenți au depus flori la monumentul „Maica Îndurerată”, la plăcile comemorative de pe teritoriul Complexului Memorial „Eternitate” și la mormintele eroilor căzuți în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova din Cimitirul Central.

Totodată, militarii din garnizoanele Bălți, Cahul, Ungheni, Căușeni, reprezentanții autorităților publice locale și centrelor militar-teritoriale i-au comemorat pe participanții la luptele de pe platourile de la Cocieri, Varnița și Coșnița.

De menționat că din cauza situației pandemice din țară, evenimentele de comemorare din acest an s-au desfășurat în format restrâns, cu respectarea strictă a măsurilor de prevenire și control al infecției COVID-19, stabilite în hotărârile Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică.

Datele oficiale arată că în conflictul armat de pe Nistru din 1992 au participat peste 30 000 de persoane. Dintre acestea, 300 de militari și civili au murit, iar alți 3 500 au fost răniți.

DISTINCȚII MILITARE PENTRU VETERANII LUPTELOR PENTRU APĂRAREA INDEPENDENȚEI ȘI INTEGRITĂȚII REPUBLICII MOLDOVA

- Un grup de veterani ai luptelor pentru apărarea independenței și integrității Republicii Moldova a fost decorat de ministrul Apărării în exercițiu Victor Gaiciuc cu distincții ale Armatei Naționale.

Medaliile „Pentru Consolidarea Frăției de Arme” și „Pentru Cooperare” au fost oferite în semn de apreciere a succeselor deosebite în domeniul de activitate, promovarea păcii și democrației în lume, consolidarea cooperării interinstituționale, precum și cu prilejul împlinirii a 29 de ani de la conflictul armat de pe Nistru.

„Astăzi, în ajunul Zilei Memoriei, am decis să vă invităm la Ministerul Apărării, să ne amintim împreună de faptele eroice ale bravilor ostași care au luptat pentru apărarea independenței și integrității Republicii Moldova, dar și ca să aducem un omagiu celor căzuți pe Nistru. Vreau, în primul rând, să vă mulțumesc pentru curajul de care ați dat dovadă în anul 1992 și pentru exemplul de patriotism pe care îl oferiți în prezent tinerei generații. În acest context, îmi exprim aprecierea pentru vigilența și devotamentul

pe care l-ați manifestat acum 29 de ani și vreau să vă asigur de tot sprijinul meu, în calitate de ministru și președinte al Consiliului Național pentru problemele veteranilor de război”, a spus ministrul Gaiciuc în cadrul întrevederii cu veteranii.

În conformitate cu dispoziția Guvernului nr. 13-d din 12 februarie 2021, pe parcursul anului curent, veteranii de război, familiile celor căzuți în luptele pentru apărarea independenței și integrității Republicii Moldova și persoanelor cu dizabilități de pe urma conflictului vor beneficia de servicii de protecție socială, ajutoare materiale, dar și asistență medicală.

De menționat că, în prezent, în Republica Moldova sunt înregistrați circa 26 000 de veterani ai luptelor pentru apărarea independenței și integrității Republicii Moldova.

DIPLOME ȘI DISTINCȚII PENTRU FEMEILE ARMATEI NAȚIONALE

■ Doamnele cu epoletți și angajatele civile din Armata Națională au fost felicitate în ajunul Zilei Internaționale a Femeii, în cadrul unor ceremonii desfășurate la Ministerul Apărării și în unitățile militare.

La sediul instituției de apărare, ministrul în exercițiu Victor Gaiciuc a înmănat femeilor distincții și diplome pentru performanță în serviciu.

„Sunt bucuros să transmit un gând bun mamelor, soțiilor, bunicilor, fiicelor, surorilor pentru că ne sunteți mereu alături și ne susțineți în toate. Consider că este de datoria fiecăruia dintre noi să vă mulțumim în fiecare zi pentru modul impecabil în care vă îndepliniți munca, oriunde v-ați afla, indiferent de profesia pe care v-ați ales-o, pentru că vă faceți lucrul cu dedicație, profesionalism și multă responsabilitate”, a menționat ministrul Gaiciuc în mesajul său de felicitare.

În același context, Victor Gaiciuc și-a exprimat recunoștința față de doamnele din sistemul medical al armatei, care s-au angajat într-o luptă grea cu pandemia.

„Mă face mândru curajul de care dau dovadă acestea în fiecare zi și, în special, pentru că primele persoane care s-au vaccinat din armată au fost tot femei și ele sunt un exemplu pentru întreaga familie a Armatei Naționale, dar și pentru societate, în aceste zile dificile”, a spus ministrul Apărării.

Totodată, comandanții de unități au felicitat efectivul de femei din subordine, oferindu-le diplome, distincții și flori.

De menționat că 20 de procente din efectivul Armatei Naționale îl reprezintă femeile. Ele își desfășoară activitatea în mai multe domenii, printre care: medicină, transmisiuni, infanterie, artilerie, justiție, logistică, contabilitate, topografie și relații publice.

ARMATA NAȚIONALĂ, PREGĂTITĂ SĂ ÎNCEAPĂ IMUNIZAREA ÎMPOTRIVA COVID-19

Armata Națională a primit primul lot de vaccin împotriva COVID-19.

Potrivit șefului Inspectoratului Militar al Ministerului Apărării, colonel Victor Pîrțînă, cele 140 de doze de AstraZeneca au fost transmise Spitalului Clinic Militar Central din Chișinău de către Agenția Națională pentru Sănătate Publică prin intermediul Direcției sănătate publică și siguranța alimentelor.

Campania de imunizare în Armata Națională a demarat la 3 martie, cu vaccinarea lucrătorilor medicali din cadrul SCMC participanți la tratarea pacienților infectați cu noul coronavirus.

În conformitate cu prevederile ordinului Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nr 93 din 5 februarie curent cu privire la implementarea Planului național de imunizare anti-COVID, angajații structurilor de menținere și asigurare a ordinii publice, apărării și securității statului vor fi vaccinați în cea de-a doua etapă a campaniei de imunizare.

De menționat că cele 21.600 de doze de vaccin AstraZeneca, oferite cu titlu gratuit de către România, au fost livrate sâmbătă, 27 februarie 2021, Republicii Moldova și distribuite Agenției Naționale pentru Sănătate Publică.

Vaccinul AstraZeneca este precalificat de Organizația Mondială a Sănătății și înregistrat în Republica Moldova, de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, la data de 26 februarie curent. Acesta are o eficacitate de 63-90%, intervalul de administrare fiind de la 4-12 săptămâni. Vaccinul AstraZeneca a fost aprobat până în prezent în peste 50 de țări, prima țară fiind Marea Britanie, urmată de UE și India.

TIP VACCIN		VECTOR VIRAL
EFICACITATE		63-90%
INTERVALUL DE ADMINISTRARE		2 doze la interval de 4-12 săptămâni
STOCARE TERMEN LUNG		de la +2°C până la +8°C
APROBAT		peste 50 de țări, prima țară fiind Marea Britanie, urmată de UE și India

Ecuatia sănătății: VACCINAT = PROTEJAT

■ În Republica Moldova procesul de imunizări este recunoscut ca o prioritate a sănătății publice. Conform Planului național de imunizare anti-COVID-19, imunizarea este un proces multidimensional cu abordare integrată a sistemului de sănătate și prevede servicii de imunizare calitative, sigure, oferite populației în mod echitabil la toate nivelurile de asistență medicală.

Republica Moldova ca și majoritatea statelor lumii utilizează programele de vaccinare ca o platformă de siguranță și securitate a sănătății individuale și publice. Obiectivele programelor naționale de imunizare sunt eliminarea sau reducerea morbidității, dizabilității și mortalității populației. Totodată, bunăstarea comunității poate fi măsurată prin gradul de pregătire și capacitatea de a face față urgențelor de sănătate publică majore, inclusiv cauzate de boli infecțioase prevenibile prin vaccinuri.

Vaccinarea este un instrument extrem de eficient pentru prevenirea, controlul și eliminarea bolilor infecțioase ce pot pune viața fiecărei persoane în pericol. Este una din cele mai rentabile investiții din sistemul de sănătate și concomitent cea mai eficientă intervenție de sănătate publică cu strategii, care facilitează accesul la servicii a celor mai greu accesibile și vulnerabile grupuri de populații.

Planul național de imunizare anti-COVID-19 a fost creat pentru a asigura administrarea sigură și eficientă a vaccinului anti-COVID-19 cetățenilor, cărora acesta este indicat și celor care doresc să îl primească. Serul este administrat gratuit, persoana, înainte de vaccinare, semnează consimțământul și este informată despre posibila reacție adversă în urma administrării vaccinului. Fiecare cetățean va recepționa un certificat de vaccinare precum că a fost vaccinat anti-COVID-19.

Pentru Republica Moldova, vaccinurile sunt achiziționate prin diferite modalități: platforma COVAX, acorduri bilaterale sau donații. Conform aceluiași plan, autoritățile vor asigura ca toate vaccinurile care vor fi importate în Republica Moldova să fie aprobate și să ofere cea mai înaltă siguranță și eficacitate.

Ținând cont de deficiențele globale de vaccin, de la bun început sunt disponibile cantități limitate de vaccinuri autorizate. Astfel, conform recomandărilor internaționale, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale împreună cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică au priorizat accesul la vaccinare pentru anumite grupuri de populație cu risc sporit, printre care s-au regăsit și militarii Armatei Naționale.

Sputnik V

THE FIRST REGISTERED COVID-19 VACCINE
PROVEN HUMAN ADENOVIRAL VECTOR TECHNOLOGY

TIP VACCIN

VECTOR VIRAL

EFICACITATE

91,6 %

INTERVALUL DE ADMINISTRARE

2 doze la interval de 21 de zile

STOCARE TERMEN LUNG

-18°C

APROBAT

Federația Rusă, Ungaria, Argentina, Bolivia, Belarus

Pfizer

TIP VACCIN

mARN

EFICACITATEA

95%

INTERVALUL DE ADMINISTRARE

2 doze la interval de 3 săptămâni

STOCARE TERMEN LUNG

între -90°C și -60°C

APROBAT

Statele Unite, Regatul Unit (Marea Britanie), țările din Uniunea Europeană, Canada și altele.

Sinopharm

TIP VACCIN

INACTIVAT

Eficacitatea împotriva prevenirii spitalizării, formelor severe și deceselor cauzate de COVID-19

100%

Eficacitatea prevenirii simptomelor evidente ce necesită tratamentul medical

79,3%

INTERVALUL DE ADMINISTRARE

2 doze la interval de 3 săptămâni

STOCARE TERMEN LUNG

de la +2°C până la +8°C

APROBAT

în 20 de țări

CoronoVac (sinovac)

TIP VACCIN

INACTIVAT

Eficacitatea împotriva prevenirii spitalizării, formelor severe și deceselor cauzate de COVID-19

100%

Eficacitatea prevenirii simptomelor evidente ce necesită tratamentul medical

83,7%

INTERVALUL DE ADMINISTRARE

2 doze la interval de 28 de zile

STOCARE TERMEN LUNG

de la +2°C până la +8°C

APROBAT

în 22 de țări, inclusiv și în Ucraina

GRUPURILE ȚINTĂ

Necesitatea și cererea la vaccin anti-COVID-19 depășește disponibilitatea acestuia la nivel global, din cauza producerii insuficiente și a cererii mari. Astfel, au fost luate în considerare trei etape de aprovizionare cu vaccin anti-COVID-19:

Etapa I – Disponibilitate foarte limitată a vaccinului (vaccinarea se va efectua la 1-10% din populația totală) pentru distribuția inițială.

Etapa II – Pe măsură ce oferta de vaccin crește, dar disponibilitatea rămâne limitată (vaccinarea se va efectua la 11-20% din populația totală a țării).

Etapa III – Când oferta de vaccin atinge o disponibilitate moderată (vaccinarea se va efectua la 21-50% din populația totală a țării) și permite vaccinarea altor categorii din populația generală, care nu au fost acoperite anterior.

Grupurile țintă au fost prioritizate conform recomandărilor globale ale Grupului Consultativ Strategic de Experti în Imunizare. Astfel, în funcție de cantitatea livrată de vaccin, au fost identificate următoarele grupuri țintă:

Lucrătorii din domeniul medical;

Personalul și beneficiarii din cadrul instituțiilor rezidențiale de îngrijire;

Adulții cu vârsta mai mare de 60 de ani (grup cu risc sporit);

Persoanele cu comorbidități;

Lucrătorii din domeniul asistenței sociale;

Lucrătorii din domeniul educației;

Angajații structurilor de menținere și asigurare a ordinii publice, apărării și securității statului, lucrătorii sistemului penitenciar.

Potrivit specialiștilor, acceptarea de către populație a vaccinului reprezintă elementul critic în realizarea programelor de imunizare privind maladiile ce pot fi prevenite prin vaccinare, inclusiv COVID-19. Asigurarea acceptării vaccinării COVID-19 la nivel de țară este și un element cheie pentru reducerea cu succes a transmiterii virusului SARS-CoV-2 pe teritoriul republicii.

Rezultatele celui de-al treilea studiu despre viziunile comportamentale privind COVID-19 în Republica Moldova realizat la sfârșitul anului 2020 (Behavioural insights on COVID-19

in The Republic of Moldova - Monitoring knowledge, risk perceptions, preventive behaviours and trust to inform pandemic outbreak response, November 2020) – vaccinul anti-COVID-19 este acceptat de circa 31% din respondenți. În acest context, 70% dintre respondenți au fost îngrijorați de siguranța vaccinării și au dorit asigurarea că vaccinul a fost utilizat de mult timp fără efecte secundare pentru a-l accepta. Iar fiecare a patra persoană adultă (24%) nu crede că noul coronavirus SARS-CoV-2 este real sau nu este sigură că acesta există.

COVAX ȘI VACCINURILE ANTI-COVID-19

În perioada 20-21 iulie 2020, Republica Moldova a participat la consultările organizate pe platforma COVAX cu organisme internaționale GAVI, OMS și Coaliția pentru inovații în pregătirea antiepidemică (CEPI) referitor la facilitarea colaborării globale în elaborarea, producerea și garantarea accesului echitabil a vaccinurilor împotriva infecției COVID-19.

COVAX - este unul dintre cei trei piloni ai instrumentului ACT - COVID-19 Accelerator (Diagnostic, Tratament și Vaccinuri), lansat în aprilie de către Cartierul General OMS și Comisia Europeană ca răspuns la pandemie. Programul COVAX se concentrează pe dezvoltarea și asigurarea cu vaccinuri anti-COVID-19. Este o soluție globală pentru această pandemie, deoarece este un efort comun de a se asigura că oamenii din toate țările lumii vor avea acces la vaccinurile anti-COVID-19 odată ce vor fi disponibile, indiferent de nivelul de dezvoltare al statelor.

Toate vaccinurile administrate au ca scop declanșarea unui răspuns imun ca urmare a expunerii organismului la un antigen incapabil în sine de a provoca boala, dar suficient pentru stimulul imun. Răspunsul imun prezentat prin imunitatea celulară și umorală blochează sau distruge agentul patogen în caz dacă persoana se infectează. Aceste mecanisme au stat la baza dezvoltării vaccinului anti-COVID-19, pentru care există șase tehnologii de vaccinare care sunt testate împotriva SARS-CoV-2 și se bazează pe virusuri slăbite sau inactivate sau particule virale.

Căpitan Dmitrii VOSIMERIC

RAFALE STUDENȚEȘTI LA POLIGONUL BULBOACA

La Bază militară de instruire a Armatei Naționale de la Bulboaca studenții militari au excelat la trageri de luptă

- În conformitate cu planul de instruire al Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” pentru anul 2021, studenții militari au executat trageri de luptă la Baza militară de instruire a Armatei Naționale de la Bulboaca. Exercițiul a avut ca obiectiv pregătirea și antrenarea plutoanelor de infanterie și artilerie pentru desfășurarea acțiunilor pe câmpul de luptă. Pe parcursul antrenamentelor practice, studenții au fost monitorizați de superiori. De asemenea, a fost supravegheat și perimetrul în care se desfășura instrucția de foc în vederea menținerii siguranței.

Locotenent-colonel Alexandru Dadu, șeful Catedrei Sisteme de armament și tehnică militară a declarat că din cauza pandemiei, studenții au fost instruiți online, dar adevărul este că lecțiile practice sunt strict indispensabile pentru apărătorii patriei. Astfel, studenții au avut posibilitate de a simți armele la propriu. Fiecare student a exersat și rolul de comandant de pluton pentru a gestiona focul la nivel de grupă.

Tragerile au fost efectuate din pistolul-mitralieră AKM, pușca-mitralieră RPK, PKT, aruncătorul de grenade AG-7, tunul 2A28 și obuzierul M-30. Pentru viitorii ofițeri, aceasta nu a fost prima experiență la poligon, iar calificativul foarte bun acordat din partea superiorilor pe instrucție confirmă acest fapt. Aspect ce evidențiază efortul corpului profesoral depus în instruirea studenților, dar și dorința aprigă a acestora de a se forma ca militari de carieră.

Studentul Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” Nadejda Dimitrovici, a mărturisit că lupta este o artă, mai întâi trebuie să cercetezi terenul și să alegi poziția de tragere: „Am mai fost la exerciții de luptă, dar încă nu am avut o experiență cu obuzierile, emoțiile pe care le-am simțit mă fac să înțeleg că doar dragostea de patrie ne permite să avem dreptul la performanță în meseria armelor”.

Pe parcursul antrenamentelor au fost respectate toate măsurile de prevenire a infectării cu virusul COVID-19. Studenții au purtat măști și au păstrat distanța socială.

Și soldații din Brigada a II-a infanterie motorizată au efectuat trageri de luptă din armament ușor de infanterie la poligonul de instruire a Regimentului de Rachete Antiaerine. Aceștia au demonstrat, cu încredere în forțele proprii, că au însușit lecția armatei.

Plini de atenție și responsabilitate, circa 350 de ostași din Brigada „Ștefan cel Mare”, au executat trageri de luptă. Astfel, apărătorii patriei, și-au testat cunoștințele obținute în timpul orelor teoretice.

Ostașii care au trecut prin experiența focului spun că sunt mândri de rezultatele obținute. Datorită implicării și asimilării informației teoretice, proba practică a fost executată cu succes, așa-zisul inamic a fost nimic.

Tinerii au tras din armamentul din dotarea unității, iar comandantul plutonului de infanterie locotenentul Vitalie Cașcaval a spus că obiectivele și misiunile au fost îndeplinite cu succes. „Rezultatele obținute de către soldați au fost îmbucurătoare. Știu că militarii au pus perseverența pe prim plan și au deprins măestria luptei ziua și noaptea. Fiecare comandant de pluton a fost la discreția ostașilor și i-a învățat cum se pune focul la punct. Tragerile au fost executate din pușca-mitralieră, iar grenadierii au fost foarte entuziasmați”, a mai declarat Vitalie Cașcaval.

Ostașii care au trecut prin experiența focului spun că sunt mândri de rezultatele obținute. Datorită implicării și asimilării informației teoretice, proba practică a fost executată cu succes, așa-zisul inamic a fost nimic.

Comandantul de grupă, soldatul clasa a II-a Cotoman Anton a precizat că exercițiile militare necesită răbdare și bărbăție: „Nu oricine se poate trezi dimineața la ora 4:30 pentru a se pregăti de trageri. Odată ce am ajuns la poligonul din periferia municipiului Chișinău am ascultat instructorul cu atenție, iar noi soldații am fost repartizați pe echipe. Am tras din poziția culcat 4 cartușe, iar din genunghi 5 cartușe. Eu sunt foarte mulțumit de rezultatul obținut, dar și experiența pe care mi-o oferă Ministerul Apărării”.

Tragerile de luptă s-au desfășurat în conformitate cu planul de pregătire al unității militare pentru anul curent.

POLIGONUL – CASA ADEVĂRATELOR CARACTERE ȘI DECIZIILOR DE PACE

Meseria armelor se învață în poligoane. Acolo unde nu poți întoarce fila pentru a revedea un text sau o definiție. Acolo unde se contopesc ideal larma moatoarelor, soarele arzător, praful drumurilor încercate la greu de blindate și insistența omului în uniformă.

Dar tot acolo, în poligon, se călesc și adevăratele caractere de luptători. Generațiile de cetățeni ce au preferat meseria armelor odihnei confortabile și deciziilor adoptate la o cafea sau într-o atmosferă distinsă.

ARMATA NAȚIONALĂ INSTRUIEȘTE OFIȚERI PENTRU MIȘIUNI DE MENȚINERE A PĂCII

În Armata Națională, a demarat Cursul de pregătire a ofițerilor preconizați pentru îndeplinirea misiunilor în Zona de Securitate a Republicii Moldova.

Prezent la eveniment, comandantul Armatei Naționale, generalul de brigadă Igor Gorgan, a declarat că misiunea de securitate din raioanele de est ale republicii este o prioritate pentru statul nostru, dar și pentru instituția de apărare. „Acest curs instruieste, conform standardelor occidentale, ofițerii care urmează să fie detașați în calitate de observatori militari în misiunea de menținere a păcii în Zona de Securitate. Selectarea participanților a fost riguroasă și sunt sigur că informația primită de la cei mai buni experți în domeniu vă va fi utilă la îndeplinirea obligațiilor ce vă vor reveni”, a menționat generalul Gorgan.

Potrivit prorectorului pentru învățământ din Academia Militară „Alexandru cel Bun” colonel Gheorghe Țurcanu, participanții vor fi instruiți de reprezentanți ai Comisiei Unificate de Control, profesori din mediul academic, experți din organizațiile non guvernamentale și de ofițeri care au participat în misiuni internaționale cu mandat ONU și OSCE.

Sursa a specificat că acest curs de pregătire a observatorilor militari pentru Zona de Securitate a Republicii Moldova se desfășoară în perioada 22 martie — 02 aprilie curent, la Centrul de perfecționare continuă al Academiei Militare „Alexandru cel Bun”.

TRADIȚIA ASPECTELOR DE SECURITATE CU AUSTRIA

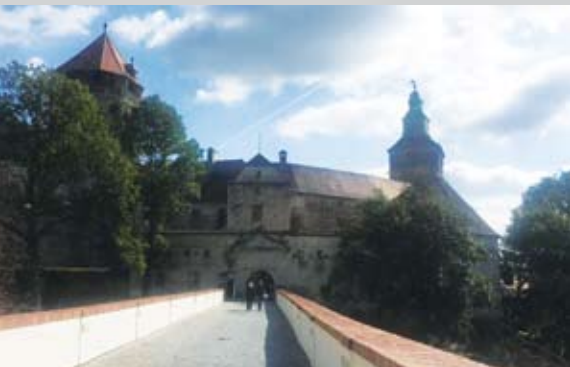
- Pe 18 martie armata federală a 9 state, ce formează Țara Alpilor, își celebrează crearea din 1920. Oare cum anume?.. Poate în ritmul valsurilor vieneze sau printr-o combinație de muzici ale vestiților compozitori austrieci Mozart, Beethoven, Schubert ori poate cu o psihanaliză freudiană combinată cu scanare profundă a evenimentelor, așa cum a sugerat Christian Doppler? Și dacă tot suntem și căutăm aspectele militare, cred nelipsite sunt elemente de luptă marca Schwarzenegger?..

Toate aceste bogății naturale, culturale, medicale și altele Austria le oferă lumii spre admirație și folosire. Unul din fericiții beneficiari este și Elena Țărălungă, șefa Secției analiză, monitorizare și evaluare a politicilor, Ministerul Apărării al Republicii Moldova, care a vizitat Austria de mai multe ori. Ultima sa deplasare în această țară a inclus un curs privind reforma sectorului de securitate și un forum pe probleme de gender. Ambele au avut loc în 2018. Ce impresii i-a lăsat călătoria?.. cele mai frumoase pe toate segmentele: instruire, infrastructură, servicii, cultura și aspectul orașelor. Să detaliem, începând cu studiile: „Cursul a fost unul util, în special pentru cei care elaborează și monitorizează documente de politici. Informațiile obținute erau mai mult decât binevenite chiar la începutul activității mele în armată, încă în 2013. Anterior, făceam anumite lucruri intuitiv, iar această instruire m-a făcut să verific dacă am procedat corect. Anume aici am învățat cum să implic eficient societatea civilă la diverse etape ale reformei sectorului de securitate și apărare. De exemplu, când sunt dezvoltate politici ce vizează resursele umane, în special femeile, neapărat este necesară consultarea unei organizații din domeniu, în cazul nostru - Asociația femeilor din Armata Națională, căci cine dacă nu femeile își cunosc mai bine capacitățile și necesitățile. Cu atât mai mult că femeile constituie cca 20% din personalul armatei.

“
Colaborarea Austriei cu Moldova pe segment militar, inițiată în 2011, include mai mult decât cursuri despre reforma de securitate și excursii în capitala europeană. O amplă campanie s-a conturat în domeniul managementului stocurilor de armament și muniții.
 ”

Țin să completez că formatori ai programului au fost nu numai teoreticieni, dar și practicieni, cum ar fi membrii ai bordului de politici din misiuni internaționale ca Mali și Sudanul de Sud. Ei au venit cu recomandări despre cum se gestionează o misiune, informații de preț ce le poți afla anume la astfel de evenimente.”

Un detaliu sugestiv a fost cazarea și locul de desfășurare al cursului - în Castelul Păcii din Stadtschlaining, Austria - o zona foarte verde înconjurată de pădure: „Atât hotelul, cât și centrul de studii arată spectaculos, impunător. M-a impresionat modul în care au păstrat clădirile originale pe din afară, doar pe interior au adaptat sălile pentru studii. Aceeași tendință am observat și în Viena. Infrastructura modernă e gândită pentru comoditatea fiecărui cetățean, inclusiv pentru cel în scaun cu rotile, în timp ce edificiile sunt lăsate autentice. Am fost încân-

Forțele armate austriece au câteva componente: terestre, aeriene, misiunile internaționale și forțele speciale.

Resursele umane reprezintă peste **22** mii personal activ și **945** mii de rezerviști.

Femeile au fost acceptate pentru serviciu militar din 1998.

Bugetul militar e **0,74%** din PIB-ul național.

Austria nu face parte din Alianța Nord-Atlantică, după o decizie încă din 1955.

Sursă: https://ro.qaz.wiki/wiki/Austrian_Armed_Forces

“

M-a impresionat modul în care au păstrat clădirile originale pe din afară, doar pe interior au adaptat săliile pentru studii. Aceeași tendință am observat și în Viena. Infrastructura modernă e gândită pentru comoditatea fiecărui cetățean, inclusiv pentru cel în scaun cu rotile, în timp ce edificiile sunt lăsate autentice.

”

tată să văd Palatul Schönbrunn, muzeele Belvedere și Albertina cu colecții de picturi ale lui Da Vinci, Michelangelo ș.a., bineînțeles, faimoasa Opera din Viena. E foarte vizibil respectul față de trecut, țin mult la personalitățile neamului. Pe obiectele propuse turiștilor spre vânzare neapărat va fi prezent chipul lui Mozart, Schubert, Strauss ș.a. Conduita băștinașilor e una mai aristocratică, cu maniere elegante, e o plăcere să te afli într-un astfel de mediu. Mai mult, au tradiții culinare interesante, de exemplu, ștrudelul e deosebit.”

Colaborarea Austriei cu Moldova pe segment militar, inițiată în 2011, include mai mult decât cursuri despre reforma de securitate și excursii în capitala europeană. O amplă campanie s-a conturat în domeniul managementului stocurilor de armament și muniții. Prin coordonare cu Misiunea OSCE în Republica Moldova, în primăvara anului 2014 un grup mobil multinațional de experți din Suedia, Germania, Elveția, Canada, în frunte cu Austria, a dirijat buna desfășurare a programului, printre finalitățile căruia este și micșorarea riscului de explozie necontrolat la toate locurile de păstrare a munițiilor, ne-a informat colonel Andrei Camerzan, loțiitor șef Direcție logistică - șef Secție armament și tehnică militară a MSM. Țara lider a condus compartimentul instruire, bazat pe un sistem 3M (Moderare, Mentorat și Monitorizare), de care au beneficiat 180 de persoane din mai multe structuri de forță din Moldova. În rezultat, noii formatorii au asimilat cunoștințe și abilități de gestionare a sectorului. De asemenea, cu suportul Misiunii OSCE în Moldova, se preconizează darea în exploatare a unui laborator staționar de testare chimică a munițiilor, miza fiind din nou pe experiența și profesionalismul reprezentanților din Școala Logistică a Forțelor Armate a Austriei. În acest fel, Armata Națională asigură o sustenabilitate și devine un furnizor de siguranță în această ramură, a completat aceeași sursă.

Liuba VICOL

FEMEIA DIN SPATELE MILITARULUI

Cum e să fii soția unui militar? Nu este atât de ușor, deoarece aici se includ toate caracteristicile specifice: înțelegătoare - când un apel telefonic sau o alarmă îl ia de lângă tine cât ai clipi din ochi; răbdătoare - când venirea acasă întârzie sau când atmosfera la serviciu e mai tensionată; încrezătoare - când misiunea pentru care este detașat se află într-un loc periculos; mândră - când o faptă de vitejie e primordială chiar și față de propria sănătate; fericită - când... Oricând!

Da, anume așa și nu altfel, pentru că mai bine ca oricine prețuiești clipa, pentru că anume alături de un militar te simți mai protejată, pentru că, la urma urmei, alegerea îți aparține și trebuie să te adaptezi acestui stil de viață.

Aceste gânduri sunt comune pentru nevestele militarilor, dincolo de individualitatea cuplurilor în care cel puțin soțul e militar. În discuție cu ele, la și înafara microfonului, am simțit mai multă emoție pozitivă decât îngrijorare, atât de bine au însușit a o controla; am auzit mai multe cuvinte optimiste decât critici, atât de iscusit și-au modelat valorile.

Bunăoară, **Olesea** împreună cu soțul, maiorul Marcel Murguleț din Regimentul Rachete Antiaeriene, și-au zis încă de la începutul căsniciei să nu pună în față Eu-l propriu, ci să învețe să cedeze. Mai mult, să nu calculeze cine și cât cedează și orice criză s-o depășească prin comunicare: „În relație cu soțul meu mă simt ca o micuță în palma unui uriaș. Eu am visat la un soț înalt, blond, cu ochi albaștri, deștept, iar uniforma militară îi dă un plus de imagine. Deși ambii suntem șefi și lideri, acasă suntem noi doi, fără funcții. Suntem atenți la trăirile celuilalt și nu luptăm sau concurăm între noi. Am învățat să-i citeșc pe față dispoziția cu care vine acasă și la necesitate îl las să se acomodeze, să vină într-adevăr acasă, vorba ceea „El a ajuns, dar nu a venit”. Eu înțeleg că nu e atât de simplu să dorești să fii un exemplu pentru subalterni și să depui maximum eforturi pentru o condiție fizică bună, pentru o judecată limpede etc - toate acestea pot fi solicitante.”

Am notificat că soții Murguleț se străduie să gestioneze cu maturitate viața de cuplu, abilitate dezvoltată în cei 12 ani de căsnicie, ceea ce nu înseamnă că stau departe de clipe de neliniște și dilemă: „Am simțit mult lipsa soțului când se afla la niște cursuri în România. Nu-mi imaginez cum aș proceda dacă va fi nevoie să ple-

ce într-o misiune pacificatoare sau de luptă. Realizez clar că e o experiență de care are nevoie, dar inima e plină de neliniște pentru riscurile misiunii. Când e lângă mine, parcă-l pot proteja. Când e departe... chiar e dificilă această luptă internă.”

Oricât de evidente ar fi riscurile și profundă durerea despărțirii nu am auzit nici un caz în care soția să se opună categoric plecării soțului într-o misiune. E un act de curaj, când pui în joc fericirea ta pentru binele unui sau mai multe popoare. Ea, soția de militar, se supune și acceptă poziția secundă față de marea iubire a partenerului său - PACEA! Ea înțelege că el a jurat să-și apere țara cu prețul propriei vieți.

Ea, alături de sute de femei, înseamnă și **Adelina**, obișnuită cu plecările soțului, colonel Aurel Corcodel. Din 15 ani de mariaj, cam 5 militarul s-a aflat în deplasări: „*Cel mai îngrijorată am fost când era plecat în Kosovo (KFOR-1 și KFOR-13). Urmăream știrile locului și nu-mi găseam locul până nu primeam un semn de la el. Putea dura și 2 zile, în special când avea serviciu în munți fără conexiune. Copiii au suferit mai mult când făcea studii în SUA, a lipsit un an și jumătate. Cea mică mai că nu-l recunoștea.*”

În tot acest timp femeia nu și-a permis să plângă, ci și-a ținut mintea ocupată acasă și la muncă. Poate pentru că, fiind ofițer în Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI, a reușit să-și dirijeze neliniștile și a trecut cu demnitate și peste anumite prejudecăți: „*Militarii percep astfel de plecări nu numai pentru bani, ei au riscul în sânge, ei sunt devotați idealului. Mergând împotriva lui doar îl distrugi or eu îmi iubesc soțul și îl susțin mereu.*”

Viața, alături de un militar, mai devreme sau mai târziu, te pune la încercare. Provocările sunt diferite: fie o misiune într-o zonă de post conflict, fie la studii pe o durată mai mare. Și atunci urmează separarea sau întreruperea propriilor activități numai pentru a fi împreună, așa cum, de multe ori, recomandă țările gazdă. În astfel de situații soțiile fac alegeri diferite, dar nici una nu e una ușoară. Așa se face că **Irina** s-a concediat de la muncă pentru a ține familia în componență deplină timp de un an de zile, cât soțul, locotenent-colonel Dumitru Parfeni, a făcut studii în SUA, la cursul de comandă și stat major: „*Am decis să valorificăm această oportunitate oferită și cred că am avut mai multe beneficii pentru fiecare membru. De exemplu, am întâlnit persoane și familii din diferite țări, am făcut cunoștință cu obiceiurile, tradițiile și cultura acestora.. Copiii noștri au studiat un an de zile în școală americană doar în engleză. Soțul a acumulat cunoștințe și abilități necesare carierei. Sunt și altele cu impact pe termen lung. Noi mereu ne concentrăm pe partea pozitivă a oricărei situații. Suntem conștienți că tatăl și soțul, fiind militar, periodic trebuie să lipsească, că sărbătorile să le petrecem la distanță, că responsabilitățile de familie rămân pe umerii mamei, dar vorba ceea Nu căuta ca lucrurile să fie ușoare dacă ești soția unui militar.*”

Mândria s-a dublat în familia Parfeni în momentul în care Irina a hotărât să se facă militară. În casă lucrurile au rămas neschimbate: el - tată și soț, ea - mamă și soție. În schimb, ea a înțeles mai bine cât de mult te responsabilizează ținuta militară și cât de diferite sunt condițiile serviciului militar comparativ cu cele din sectorul civil.

Familii militare în care soții împart mediul atât personal, cât și profesional, sunt destul de multe. O situație clasică e când soția are o

profesie civilă și, după expirarea concediului de îngrijire a copilului sau în alte circumstanțe, se angajează în armată ca militar prin contract. De ce? în mare parte pentru un salariu, ce este stabil, susțin dânsule. Comod, dar nu fără acuzații de genul „hai cu tot neamul în armată”, „ce fel de dezvoltare poate avea armata dacă angajăm soțiile și nu specialiști, plus că acestea cer atitudine specială” etc.

Mihaela e gata să treacă peste aceste prejudecăți și visează la ziua, când va deveni militară în aceeași unitate cu soțul ei, căpitan Ion Cușcă din Regimentul de artilerie din Ungheeni. Mai mult, e pregătită să se lase de pedagogie și să adopte un regim de viață, mai puțin independent, fiind conștientă că împărțirea timpului poate fi o adevărată provocare, mai ales când sunt copii: „*Ne-am obișnuit cu acest program, cu sunete nocturne, cu plecări urgente. Chiar nu văd dezavantaje în a avea un militar sau doi în casă, avem rude care ne pot ajuta la nevoie. Probabil, percepem lucrurile din altă perspectivă. Noi ne cunoaștem cu soțul de mici, fiind din același sat, am crescut și învățat împreună. În anii de studenție tot împreună am fost la Chișinău și meseria lui de militar a contat mai puțin în decizia de a ne uni sorțile.*”

Perechea Cușcă nu a trăit despărțiri de lungă durată - cel mult 3 luni pentru studii în România, nu a avut alte situații, ce să le încerce emoțiile, astfel ei își construiesc viața echilibrat: „*La noi în țară e pace, respectiv e mai liniștit să fii soție de militar în Moldova, comparativ cu statele, ce au conflicte, războaie sau ai căror militari sunt implicați în misiuni de luptă.*”

Dacă e să vorbim la general, printre cele mai frecvente încercări ale unui cuplu de militari sunt alarmele și turele de noapte. Primul gând e că anume femeia va fi lăsată să rezolve problema, căci despre scutiri nu poate fi vorba - militarii sunt pe picior de egalitate și la capitolul gender. Ei bine, unitatea organizează astfel turele de noapte, încât cineva din soți să fie mereu acasă cu copiii.

Fiecare din aceste femei vorbește și trăiește cu admirație față de aspectul exterior, succesele de la serviciu, calitățile de gospodar și om ale soțului său. Această dominantă emoțională le mobilizează să se implice necondiționat în susținerea partenerului; să înoate în continuu printre valurile vieții oricât de înalte ar fi acestea; să fie un artizan al liniștei și înțelegerii în familia sa, aducând astfel un tribut păcii din lume.

Liuba VICOL

Fiecare din aceste femei vorbește și trăiește cu admirație față de aspectul exterior, succesele de la serviciu, calitățile de gospodar și om ale soțului său. Această dominantă emoțională le mobilizează să se implice necondiționat în susținerea partenerului; să înoate în continuu printre valurile vieții oricât de înalte ar fi acestea; să fie un artizan al liniștei și înțelegerii în familia sa, aducând astfel un tribut păcii din lume.

SĂRBĂTOAREA MĂRȚIȘORULUI - ORIGINE ȘI TRADIȚII

■ La 1 martie, în Republica Moldova este marcată sărbătoarea Mărțișorului, cel mai cunoscut simbol al primăverii. Conform unor opinii, acesta este un simbol special și este un obicei tradițional exclusiv moldovenesc, iar alții consideră că unele popoare vecine, l-au adoptat, datorită frumuseții tradiției.

Nu se cunoaște exact când a apărut tradiția mărțișorului, dar se estimează că ea este veche de mii de ani. Obiceiul mărțișorului era legat de reînnoirea naturii cu ocazia venirii primăverii. În timp tradiția de mărțișor a primit și alte conotații, legate de optimism și credință.

CE SPUN UNELE LEGENDE DESPRE MĂRȚIȘOR

Până astăzi nu sunt date precise, care ar atesta, când și unde anume a luat naștere tradiția *Mărțișorului*. Ce adevăr rațional stă la originea lui? Ce exprimă culorile alb și roșu? Însă se știe, că din vechime strămoșii noștri s-au folosit de un calendar special, așa-numitul calendar popular agricol, ce oglindea nemijlocit schimbările din natură și care orienta oamenii în efectuarea lucrărilor de câmp. Conform acestui calendar, începutul anului în Europa de Sud era considerat luna martie, care coincidea cu sosirea primăverii și reînvierea naturii. Cu timpul, Anul Nou a început să fie sărbătorit la 1 ianuarie, iar prima zi de primăvară a fost stabilită – 1 martie. Cu ocazia schimbărilor din natură, oamenii și-au exprimat sentimentul de bucurie, generând un șir de manifestări frumoase cu un bogat conținut simbolic și semnificativ, astfel îmbogățindu-și viața spirituală cu noi valori artistice. Până în zilele noastre s-a păstrat o tradiție frumoasă moștenită din vremuri de demult, când în prima zi de primăvară oamenii apropiați își dăruiesc unul altuia câte un suvenir mic, confecționat din fire de lână sau mătase de culoare albă și roșie, numit „mărțișor”. Această mică bijuterie e legată de denumirea lunii martie și exprimă bucuria față de sosirea primăverii și trezirea naturii la viață, dragostea față de oameni.

Conform multor legende și credințe populare „mărțișorul” simbolizează schimbarea iernii cu zăpadă albă cu soarele roșu.

Există mai multe legende legate de mărțișor. Una din ele mărturisește că: „Cică era pe la sfârșitul lui Faur (februarie), iarna nu dorea să cedeze pozițiile în fața Soarelui, care tot mai puternic încălzea pământul și prevestea venirea primăverii. La marginea unei păduri sub o tufă detrandafir sălbatic a apărut un ghiocel. Văzând una ca aceasta, iarna grozav s-a supărat de îndrăzneala ghiocelului și și-a strâns ultimele forțe și a trimis ger și viscol zile în șir. În popor se zice că Iarna – Baba Odochia își scutură cele 12 cojoace, ca să înghețe ghiocelul – vestitorul primăverii. Ghiocelul a înghețat, dar de tragedia lui a aflat Primăvara – Zâna florilor, care îndată îi venise în ajutor. Tot dând zăpada la o parte, căutând să-l salveze și-a înțepat degetul într-un spin de trandafir, și atunci peste ghiocel a căzut o picătură de sânge, care încălzindu-l l-a readus la viață”. Se spune că acest moment de reînviere a ghiocelului – a naturii datorită căldurii – culorii roșii și calde, căzute pe fundalul alb de zăpadă, a și servit drept motiv pentru obiceiul de a purta fire albe și roșii – simbolul reînvierii naturii.

SEMNIFICAȚIA ÎNTRUNIRII A DOUĂ FIRE COLORATE – ALB ȘI ROȘU

Culoarea și formele mărțișorului reprezintă un anumit mijloc de comunicare, expresie simbolică a unor valențe spirituale și noțiuni despre frumos ale oamenilor. Utilizarea culorilor roșu și alb a mărțișorului își are originea nu doar în legenda reînvierii naturii odată cu sosirea primăverii, dar are la bază și alte motive, legate de practica seculară de viață, tradițiile și gusturile estetice ale oamenilor.

De problema multiplelor aspecte și valorilor semnificative ale culorilor, de însemnătatea lor teoretică și practică s-au preocupat mulți oameni cu renume ca Aristotel, Leonardo da Vinci, Goethe, E. Delacroix, V. Van Gog, etc. De exemplu

marele scriitor german Goethe, fiind preocupat nemijlocit de valoarea „senzorial-morală” a cercului cromatic, a arătat ce efecte lăuntrice și ce expresii subiective au culorile.

Referindu-ne la culorile roșu și alb, care se folosesc la mărtișor, merită atenție semnificația lor la diferite popoare. Încă Herodot ne comunică, de exemplu, că prin culoarea roșie se prezenta planeta Marte, iar prin alb – Luna. Grecii antici prin alb reprezentau adolescența, pentru maturitate foloseau roșu, pentru bătrânețe - negru. Prin culoarea roșie indienii, chinezii și alte popoare desemnau – focul, iar prin alb - metalele.

În majoritatea țărilor europene și asiatice culoarea roșie mai simbolizează și dragostea curată, viața, focul, sângele, tinerețea, sănătatea, vitejia, culoarea planetei Marte, a zeului Marte. Culoarea roșie purpurie era considerată culoare imperială în Bizanț.

Mai târziu culoarea roșie a devenit simbolul general al revoluțiilor, al frumuseții. Culoarea roșie a fost aleasă pentru a sugera sau transmite sentimentul dragostei, grație caracteristicilor ei simbolice. Vopseaua roșie se aducea în Moldova de peste hotare la un preț mare și vopsitul în roșu costa de câteva ori mai scump decât în alte culori. Cu vremea, însă, meșterițele populare au învățat să obțină culoarea roșie, folosind rădăcini de sovârf, tulpina de măr sălbatic, insecte, etc., astfel, culoarea roșie, care cândva era atât de atrăgătoare, dar interzisă și scumpă, în ultimele două secole devine accesibilă. În Europa apuseană ea simbolizează: puritatea, lumina, nemurirea, inocența, devotamentul, sfințenia interioară, speranța. La Roma albul simboliza planeta Venus. Astăzi albul a devenit culoarea tradițională a rochiilor de mireasă.

În țara noastră există tradiții diferite legate mărtișor. Spre exemplu, mărtișoarele sunt agățate la uși, ferestre, sau chiar coarnezile animalelor domestice, potrivit credinței că astfel sunt alungate duhurile rele. Înțelepciunea populară mai arată că purtătoarele mărtișoarelor sunt ferite să fie arse de soare pe timpul verii, vor fi sănătoase și frumoase ca florile primăverii, vor fi plăcute și dragăstoase, bogate și norocoase, ferite de boli și deochi.

TRADIȚIA MĂRTIȘORULUI ȘI SIMBOLURILE LUI

Sintetizând multiplele semnificații ale culorilor de roșu și alb, care stau la baza mărtișorului, putem afirma că au fost găsite și îmbinate cele mai reușite și frumoase culori, dovedindu-ne o gândire profundă și simbolică, ce am moștenit-o de la strămoși. Vorbind despre formele mărtișorului la moldoveni astăzi, deosebim forme tradiționale și noi. Forma mărtișorului subliniază în mod organic, expresiv și estetic conținutul simbolic. În virtutea tradițiilor populare mărtișoarele se confecționează manual și se dăruiesc omului drag, părinților, învățătorilor, etc. Cea mai veche și simplă formă prezintă fire albe și roșii legate sau răsucite împreună. De rând cu acestea s-au răspândit larg mărtișoarele în

formă de cerculețe, fulgi, floricele, pătrățele, etc. Confecționate manual cu multă sârguință și dragoste, mărtișoarele au ajuns adevărate podoabe de artă.

Tradiția de a purta, mărtișor e întâlnită încă din vechime la mai multe popoare: romani, slavi, greci, germani, bulgari, găgăuzi, albanezi, maghiari, etc.

Mărtișoarele se agățau la piept la 1 martie și se purtau până la 1 aprilie. De scoaterea mărtișorului de asemenea sânt legate un șir de obiceiuri. Când se lua din piept, mărtișorul se lega de un pom care da în floare, ca fata să fie frumoasă ca floarea pomului, „să fiu bălaie ca floarea și rumenă ca vișina”, doreau ca pomul „să dea roadă bogată”. Dovezi ale obiceiurilor de acum circa 8000 de ani au fost descoperite în situl arheologic, unde au fost găsite coliere de care erau agățate mici pietre de râu vopsite în alb și roșu.

Împreună cu mărtișorul există tradiția de a se oferi și buchete de flori timpurii de primăvară, de obicei ghiociei.

De-a lungul secolelor moldovenii și alte popoare au consacrat sosirii primăverii nenumărate legende, zicători, acțiuni rituale. Poeții, scriitorii, folcloriștii au cules și prelucrat mărgăritarele populare și au înregistrat zeci de poezii, cântece.

Frumoasa tradiție populară a mărtișorului legată de venirea primăverii și completată cu nenumărate elemente simbolice și superstiții a căpătat astăzi noi valențe, fiind lipsită de sensul magic inițial și devenind o sărbătoare comună. Frumosul obicei de a dăruii mărtișor și-a lărgit orizonturile și și-a asumat noi înțelesuri. Dăruiesc mărtișoare unii altora tinerii îndrăgostiți, soții, colegii, prietenii, copiii prind mărtișoare părinților, învățătorilor, fraților și surorilor. Prin acest simbol nobil și frumos ne exprimăm respectul și sentimentul de dragoste, urările de sănătate și belșug în toate, de pace și prietenie.

Cel mai lung mărtișor din lume este lung de aproape 17 kilometri, și a fost realizat de locuitorii din Vidin, Bulgaria, acest record fiind omologat ca atare de Cartea Recordurilor în anul 2015.

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL „MĂRTIȘORUL”

Fiind selectat și reușit valorificat, mărtișorul strămoșesc a stat la originea multor sărbători frumoase din republică. Festivalul Internațional „Mărtișor” începând cu anul 1967 la inițiativa Ministerului Culturii are loc anual în Republica Moldova.

Astfel „Mărtișorul” a devenit o mare sărbătoare de primăvară a păcii și prieteniei, a artei multinaționale, contribuind la îmbogățirea reciprocă a culturilor naționale

Căpitan Svetlana HARJEVSKI
Ofițer superior secție educație civică
și tradiții militare

Bibliografia: <https://ro.wikipedia>
<http://folclor.net/legenda-martisorului>

MICII LUPTĂTORI DE JUCĂRIE

Da avem și o astfel de zi dedicată soldaților jucărie - 4 martie. Acest simbol în miniatură al apărătorului păcii, creat din hârtie, lemn, piatră, argilă, metal sau plastic, cu siguranță a trecut prin mâinile oricărui băiat de ieri sau de azi, cel puțin odată.

Primii colecționari au fost faraonii. De atunci și până în prezent interesul amatorilor de soldăței a crescut, iar țări producătoare ca Germania, Anglia, SUA, Rusia ș.a. s-a întrecut la creativitate pentru a satisface cerințele pieței colecționarilor.

Unul din pasionații autohtoni este colonel (r) Igor Zavalski, lector la Academia Militară a Forțelor Armate. Colecția sa include cca 70 de seturi, iar un set are de la 4 și până la 40 de figurine. Însă, nu numărul este scopul principal al ofițerului, ci montarea și colorarea lor: „Procesul de vopsire e unul migălos. Imaginați-vă un soldătel de 3 cm, care posedă accesoriile minuscule și fiecare are culoarea sa. De exemplu, am niște luptători medievali din Elveția,

pe uniforma cărora sunt benzi de cam 1 mm grosime. Evident, folosesc lupa în asemenea cazuri. Periuțele, la fel, trebuie să fie speciale. La început am utilizat scobitoarea, dar după consultări am renunțat la această idee. Dacă vrei ca exponatul să arate bine în timp sunt obligatorii periuțe și vopsele calitative. De regulă, nu mă conduc de lista de culori indicate în schemă. Eu caut

imaginile vremurilor, chiar artistice. Mă interesează în mod special istoria antică și medievală, respectiv modelele acelor perioade mă tentează să le am în colecție. Mai nou, am descoperit o variantă din hârtie: ele sunt gata vopsite, le imprim pe hârtie mai groasă, le lipesc și în rezultat obțin o figurină 3D. Prin așa metodă am creat un set de vikingi.”

Dincolo de abordarea mai jucăușă, Soldații în miniatură au fost folosiți în secolele XVII - XIX de către strategii militari pentru a planifica tactici de luptă. Mai mult, au servit mereu ca un element convingător de promovare a meseriei de militar.

FANFARA MILITARĂ CU MARȘ ȘI DANS

Pe 4 martie celebrăm Ziua fanfarei în marș, un eveniment neordinar, ce vine să promoveze arta marșului. Tradiția de a cânta la instrumente muzicale și în același timp de a te mișca începe în anii 1800 și este tot mai răspândită în prezent, implicat în rândul armatelor.

Instrumentiștii militari din Moldova se pot lăuda cu o astfel de experiență din 1993, când conducătorul Orhestrei Prezidențiale de atunci, colonel (r) Nicolae Babin, a creat o combinație unică dintre dixieland, tango, vals și dans moldovenesc: „Primul festival la care am participat cu acest show defilee a fost la Căușeni. Cel mai dificil e să dansezi

pe ritmurile naționale, de aceea am tot schimbat conceptul pentru a fi la înălțime. Astfel, am testat hora, inclusiv Ciuliandra; polca, în special a lui N. Botgros și sârba. Cea din urmă se dansează fără instrumente și nu cu toată orchestra.”

Această idee inspirată a fost preluată ulterior și de alte fanfare din afara țării, mai ales după ce ai noștri au creat un adevărat spectacol pe scenele din Belgia, Germania, Franța, România și San Petersburg, a completat aceeași sursă.

Astăzi tradiția continuă, fiind schimbate genurile muzicale și pașii de dans, respectiv artiștii abia așteaptă să le prezinte publicului.

Rubrică realizată de Liuba VICOL

MARTE

ÎȚI DOREȘTI O CARIERĂ MILITARĂ DE SUCCES?

Înscrie-te acum la Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, unica instituție de învățământ militar superior din țară, la una dintre specialitățile:

- conducerea subunităților de infanterie,
- conducerea subunităților de artilerie,
- conducerea subunităților de comunicații și informatică.

AVANTAJE:

- studiile, cazarea, echipamentul și hrana sunt oferite gratuit;
- acordarea gradului militar primar „LOCOTENENT”;
- permis de conducere categoria “B”, “C”;
- loc de muncă garantat.
- salariu decent.

ADRESA:

MD-2023, mun. Chișinău, str. Haltei, 23

Telefoane de contact:

022-822-700; 022-822-701;
060300351

www.academy.army.md

